

Ք Ե Ր Դ Ո Ւ Ա Մ Ք

ՂՈՒՆԿԻԱՆՈՍԻ ԵՐԳԶԻ ԿԱՐՆԵՑԻՈՅ

Բազմավիպիա նախընթաց Պրակին մէջ խոտացածնու համեմատ՝ ձեռք կը զարնենք հրաւորակեալ մեր հայրենակից քերթողին՝ Ղուկիանոսի՝ հայերէն յօդոնամ նուագներն 'ի պատիւ Ս. Կուսին, զորս գրելու ատեն Երզնայ իրեն միակ նպատակ ունեցեր է իր ընկերակցաց և նմա նակցաց՝ զբօսանաց նուիրուած ժամանակին օգտակար զործածութիւնը. ինչպէս կը գրուի ձեռքերնկա ունեցած օրինակներէս մէկուն մէջ՝ յառաջաքանի տեղ, որ կարծեմ թէ ոչ Ղուկիանոսի, այլ այն երգերն 'ի մի հատորիկ ամփոփողին գրուածն է, որ է հետեւեալն.

« Ըստ որում մարդիկ հասարակօրէն խաղի եղանակներու տեղեակ են, վասն որոյ մեք այլ կամեցանք խոդի ամէն էտէթներով տաղարան մը չինել, 'ի պատիւ ամենեքայնիկ Կուսին: Երբ տաստորդք և ամենայն մարդիկ, որ կ'ուզեն եղանակաւ զբօսնուլ՝ անխլայել խաղի բերընին չառնեն. այս պատուական զուարճալի տաղերը երգեն, որ կ'անէ ցնորական մեղքերէ ազատ, ու քաղել կու տայ բարի առաքինութիւններուն հոտաւէտ խառ ծաղկները, և զանազան տխրութիւններն այլ փարատելով՝ կը ցնծացընէ 'ի սիրտ և 'ի հոգի » :

Ղուկիանոս իւր այս հատորիկն անուաներ է Զբօսանք Հոգւոյ, և զայն կազմող բազմաթիւ տաղերը վերածեր է զանազան դասակարգութեանց, տանկական կամ արարիկ-պարսկական առնուանակոյտութեամբ, որոյ, բաց 'ի քանի մը հատէն, միւսներուն ճիշդ նշանակութեանն, և զանոնք իրարմէ զանազանօգ սեփական յատկութեանցն անդէս եմք. այսպէս են Տիպիսիք, Անէմիք, Եփրայիք, Տիպիսիք, Ղէկնուիք, Եփրայիք, Իրանիք, Թիւրքմանիք, Ստանաիք, Թաքանիք, Տեառնիք, և այլն. զորս նաև ինքնին կը յիշատակէ իւր նախորդանաց մէջ, որ է այս.

ԳՈՎԱՍԱՆՔ ԳՐԳՈՅ

Զլւարճալի է, ուժ կու տայ կենաց Բզբօսանք Հոգւոյ,
Սիրտ կը բանայ՝ երբ որ կ'ելլայ գիմաց Բզբօսանք Հոգւոյ.
Մէկ ծաղկալի դաշտի նըման կը հըրճուին շատ ծաղկունտք,
Խիստ քաղցր անուշ հոտ կը բուրէ քըմաց Բզբօսանք Հոգւոյ,
Ճերմակ, գեղին, կարմիր վարդեր, նէրկիղ, նունուֆար, շուշան,
Միշտ իրարու սիրահարուած՝ մէկը մէկու գուն կու տան.
Փթթեր և բըրբուր, նարդոս, քըրքում, բալասան.
Ճեմէ սիգալով տուր կամաց կամաց Բզբօսանք Հոգւոյ:
Ուրախ կ'առնէ տըրամեալները, հըրօր զօրութիւն ունի,
Անճառելի երանութեան անշուշտ կ'անէ արժանի.
Զեռքերէն բըռնելով շիտակ յարքայութիւն կը տանի,
Առաջնորդ կը լինի երկնաց վառաց՝ Բզբօսանք Հոգւոյ:
Գին չի հասնի. զարմանալի եաքութի, զըմիութի գունհար է,
Դըժուրաց չար ցանկութիւնը բոլորովն կը մարէ.
Լոյս կը ցըցնէ աստուածային. ձեռք բերելու ճար աս է.
Դարձ կու տայ կը անգիղջ մեղաւորաց Բզբօսանք Հոգւոյ:
Ասկէ գալած բարութիւնը՝ չի հասկընար ամէն մարդ.
Մէկ մօտեցիր, տես թէ ինչպէս կ'ըլլաս ուրախ ու զըւարթ.
Գովքը լեզուի կ'առնուի մի. սըճններ է խիստ գեղապարդ,
Կը փարատէ տըրամեալին, սուգ, կոծ, լաց, Բզբօսանք Հոգւոյ:

Տես, թէ քեզ ինչ փափաքներով փնտռեւ կու տայ քո Տէրըդ,
կարօտութիւնը կը քաշեմ սաստիկ եռալով սէրբդ .

Քեզիդ զրդլուծի 'մ' կը ձրգէ, կու լաս, կ'ողբաս մեղքերդդ,
կու տայ աչքերուդ հեղեղ անձրեաց ըզբօսանք Հոգւոյ :

Այս պըտղալի այգւոյն մէջը զըւարճանալ ո՛վ չուզի .
Մըտքերիդ կը բարձրացնէ, դէպ 'ի յերկինք կ'ելլէ վեր .

Աստուածածնայ սիրոյ բոցով կը հըրդեհէ սիրտը ձեր,
Եստ օգտաւոր բաներ կու տայ իմաց ըզբօսանք Հոգւոյ :

Տիւանի ու Էճէմիներ, Խաչիներ կայ գըրուն,
Տէստէն, Դէքի, Ղէլէնտէրի, Տիւպէյիթներ խիստ սիրուն .
Ղունկիանոսին ընծայն է սա քապցրածայն եղբայրներուն,
Հըրամմեցէք, ձեզ համար միշտ բոց է ըզբօսանք Հոգւոյ :

Տ Ի Վ Ա Ն Ի Ք

Ա

Ասասիկ կարօտովդ եմ եղեր ուշագընաց, Մարիամ .
Ե՛րբ սուրբ գէմբիդ պայծառութեան վայելմանն արժանանամ .

Գեղեցիկ ես դու նապելի, եկո՛ր սըրտիս ցընծումը .

Մարմինըս զո՛հ մատուցանեմ, հոգիս ի քեզ ընծայ տամ :

Կըրակի պէս սուրբ սէրբտ իմ սիրտս է թափեր, Մայր կենաց ,

Այլ չեմ' կըրնայ զիմանար, ո՛հ, քաղցըր տեսուդ տենչանայ .

Ղունկիանոսին արտասուքը հեղեղատ դարձաւ զընաց .

Քանի՛ մէկ ես ահ ու վահով կարօտութեան մէջ մընամ :

Բ

Արդեօք պիտոր տեսնամ մի գեղեցիկ, սուրբ Կոյս, երեսըդ ,

Տրորմուալ սըրտիս ցընծումն է արփի պայծառ լոյս երեսըդ .

Ես անպատում կարօտներով կիղեալ անբոց այրեցայ ,

Երեցիր որ ուժ տայ իմ թալկացած Հոգւոյս երեսըդ :

Զուարթածաղիկ է հասակըդ, կեանքըս կու տամ տեսնելուն ,

Հայրն Աստուած ինքն է զարգարեք անճառ զարդով զունըզգուն .

Ղունկիանոսը սուգն է մրտեր քէզմէն հեռու ընկնելուն ,

Հերիք է լայ, յոյց տուր փարատիչ աստիակոյս երեսըդ :

Գ

Նարդոս քըրքում ես, Տիրուհի, վարդերու թեղ երեսըդ ,

Հիացուցիք է սերովւէք արփիազեղ երեսըդ .

Զայնդ քաղցր է, խօսքերդ անուշ, զեղեցիկութիւնդ աննըման ,

Միշտ կը ցընծայ Աստուածորդուդ հետ միատեղ երեսըդ :

Խօյաղներդ Ղունկիանոսին կերպ կերպ տեսիլքներ ցըցուց ,

Սիրաբորբոր վառուած սիրտըս կարօտով զաղարեցուց .

Սըխրալի գէմբըդ ըստ որում հըրեշտակք ըզմայլեցուց .

Սաղ կը մընայ մի տեսնողը արդեօք մէկ հեղ երեսըդ :

Դ

Մեր սըրտին խընտումը դու ես մըխիթարանք, Մարիամ,
Ի՛նչ հընար է առանց քեզ փըրկութիւն գըտնանք, Մարիամ :

Զբօնաղ դէմքըդ ցըցուր մեզի քաղցրահայտաց Որդուդ հետ,
Վըտանգալի այս աշխարհէս երբ որ ելլանք, Մարիամ:

Արդ մեծագոր ամենագութ չընորհիւ քո զօրացո՛ւ,
Վառէ զիս սիրուդ կըրակով, բոցըս յերկինք ցողացո՛ւ.
Ղուկկիանոսը դու անթառամ պըսակաց արժանացո՛ւ,
Անճառ փառացն յարքայութեանն էրա՛ւ ժառանգ, Մարիամ:

Ե

Պայծառ արեւ լոյս երեսըդ ցոյց տուր մէկ հեղ, Մարիամ,
Ճաճանչագեղ շամշրաղ աշկերբդ է կանթեղ, Մարիամ.
Խեւք չէ թողեր իմ գըլուխըս, կարօտութիւնդ ինձ մաշեց,
Տուր տեսութիւնդ խոցուած սըրտիս օշարակ դեղ, Մարիամ:
Բոլոր աշխարհ ինձ պաշխեն նէ՛ հս չեմ ուզեր, չէ, չէ, չէ.
Զըւարճութիւն անցաւորիս՝ փրկութեանըս մեծ խոջ է.
Ղուկկիանոսն աս մարմնոյ բանտէն ազատէ շուտ, կ'ազաչէ,
Պատրաստէ իւր գըրախտին մէջ մէկ պըզտի տեղ, Մարիամ:

Զ

Այր իմ, Սուրբ Կոյս, գիրքըս, սաղմոսս, աւետարանըս դու ես,
Տըխուր սըրտիս ուրախութիւն դեղ ու դարմանըս դու ես.
Դէմքըդ փայլուն լոյս կը ցողայ, ինքըդ ծաղիկ անթառամ
Հոտ կը բուրես անմահութեան, վարդ, ըռէհանըս դու ես:
Վէրքերըս խորունկ բանեցու, հանգիպայ սիրուդ սըրուն,
Սաստիկ փափաքով կը բաղձամ անպատում անճառ բարուն.
Յանկալի երջանկութիւնը արքայութեան փառքերուն՝
Ղուկկիանոսը հասցընելու ումոտ կիւմանըս դու ես:

Է

Զուր զովացուցիչ, Մարիամ, մխիթար վըշտացըս դու ես,
Եղիւր պաշտպան պարտաւորիս, քաւիչ մեղացըս դու ես.
Դու ես նաղիւի դուռն երկնից, ճանապարհ արքայութեան,
Անոր համար քեզ կը փընտրեն, զօր գիշեր լացըս դու ես:
Բայցվեր ես լոյս գըրախտին մէջ հոտով անուշ կարմիր վարդ,
Բընակարան Հոգւոյն Սրբոյ, պայծառ պըսակ մաքրազարդ.
Ղուկկիանոսն եմ, խիստ կ'ազաչեմ, յիս հայեաց քաղցըր զըւարթ,
Քանգի յոյսըս, ապաւէնըս, իմ դեղ վիրացըս դու ես:

Ը

Դերտովըդ լըցուայ, Տիրամայր, ես չըսի մի ես քեզի,
Սիրտս է եղեր ցաւոց ամպար, ես չըսի մի ես քեզի.
Տեսութեանըդ կը թալկանամ, օրը հեղ մը խըղճա՛ զիս,
Այլ քո սիրուդ չեմ գիմանար, ես չըսի մի ես քեզի:
Դագրեցու թափած արցունքըս, հերիք անեմ ողբ ու լաց,
Դառն աշխարհի բանտի մէջ եմ, աշկերս երկինք մընաց.
Ղուկկիանոսը քովդ առնելու արքայութեան դուռը բաց,
Զօր գիշեր կ'անէ տատ հաւար. ես չըսի մի ես քեզի:

Թ

Եղայ իմ, քաղցրագութ Մարիամ, եա չըսիր մի ինձի գու,
Քեզ ապաստան տէր կը կենամ, եա չըսիր մի ինձի գու.

Մէջ զըրախտին պայծառ թողիդ մարգարտի հետ զարդարեմ,
Խօսա ծաղկունաք, վարդ անթառամ, եա չըսիր մի ինձի գու:

Վախտն է, խոստմունքդդ կատարէ. բաղձանքին հետ եղկելուս՝
Յերկինք հասաւ ձէնն ողորմուկ հեղձամըղձուկ իմ լալուս.
Ղուկկիանոսն եմ, հիւանդացայ, այլ յոյս չըկայ ապրելուս.
Հոգիդ առնելու ես կու գամ, եա չըսիր մի ինձի գու:

Ժ

Բռնկեիր եմ տերտովըդ, տես, ոչ զօր ունիմ, ոչ գիշեր.

Տեսէդ կարօտ մեղքը չեմ ես, ոչ զօր ունիմ, ոչ գիշեր.

Երբ քեզ ինքըս սէր կապեցի, Աստուածածին, ցանկալուս,

Ան յաւուրէն խելքս առեր ես, ոչ զօր ունիմ, ոչ գիշեր:

Յարտասուքէս ըլլամ ազատ, երբ պիտոր խընտամ ես այ,
Ամէն սուգըս կը փարատի թէ մէկ, Սուրբ Կոյս, քեզ տեսայ.
Գու նաղելիդ՝ Ղուկկիանոսին բերէք իմ քովը՝ ըսա.

Ինչուան աս կերպ գութ չըշարժեա՝ ոչ զօր ունիմ ոչ գիշեր:

ԺԱ

Ո՛հ, կը կըրեմ ես սաստիկ սուգ ամէն օր, ամէն գիշեր,

Կը թափեմ աղի արտասուք, ամէն օր, ամէն գիշեր.

Կարծես զիս վառ բուրվառի մէջ ձըգեր կը ծըխացընեն,

Կ'այրիմ որպէս խունկ ու կընդրուկ ամէն օր ամէն գիշեր:

Մայր ցանկալուն կարօտովը խեցեի եմ, խենդըցեր եմ,

Կը վառվիմ սիրուն կըրակով, անձիս տոչորեմ, կ'երիմ:

Ո՛վ Սըրբունաք, այս ցաւալի Ղուկկիանոսը ձեզ բերեմ,

Մըխթարեցէք զանի գութ՝ ամէն օր, ամէն գիշեր:

ԺԲ

Ո՛վ Տիրուհի, պիտոր հանեն մէկ օր դատաստան մեզի,

Մեղաւորքըս արգարացուր, հղիի փաստաբան մեզի.

Շունք զժօխոց վըրանիս չըթափին խածկն խածխածնն,

Հուր գեհնէն գերծո՛ւ, էրա՛ զըրախտին արժան մեզի:

Ղուկկիանոսը փաթըթուեր է հըզօր փըրկական խաչին,

Քանգի թըշնամիքն անգաղար զօր գիշեր կը մարտընչին.

Սուրբ անուանրդ զօրութենէն հալածին գեք կորընչին,

Մանաւանդ մահուան ատեննիս հասիր օգնական մեզի:

ԺԳ

Մայր սուրբ, ամէն ազգ ու աղինք երանի կու տան քեզի.

Գնդեցիկ ես, զըրախտին մէջ չի զըտուիլ նըման քեզի.

Գունը խաւ վարդէն ես առեր, անուշ հոտը կընդրուկէն,

Սըրբեր կուսանք դէմըդ կեցած եղեր են հայրան քեզի:

Անըմանիդ կը վայելէ փառք պատիւ համանգամայն,
Զէ, չէ լըսուած ոգորմածիդ դիմօղն յետ դառնայ ունայն.
Փըրկութիւնըս քեզմով կ'ըլլայ, դու ես յոյսըս մի միայն.
Եւ չըսէ՛ մի Ղուկիւնոսը՝ իմ կեանքըս զուրպան քեզի:

ԺԴ

Տըրտում անձըս, մայր Մարիամ, զօրացու զըւարճացու,
Որդուդ կենարար արընէն խեղճիս խըմցու, արբեցու.
Ծարաւի եմ, կը զովանամ, ո՛վ կուսածին Սըրբուհի,
Գու կուսական կաթէդ կաթ մը իմ բերանըս կաթեցու:
Կարօտըդ գիս հալեց մաշեց, եղեր եմ խիստ խըղճալի,
Վառ կըրակով ուէրդ սիրտըս լըցուցիր ես լիուլի.
Ղուկիւնոսն հիւանդացեր է տիրտովդ, տես տենչալի,
Թընամիքը չըխընտացած՝ դեղ հասու առողջացու:

ԺԵ

Բազմագութ կուսին կարօտով տրտմութեան ըզգեստ հազայ,
Սուգն եմ մըտիւր, խեղճուկ հոգիս կու լայ ու կը մորմոքայ.
Միտքըս եւեր է երկինքը, կը մըրցի աստղերուն հետ,
Բացուեցաւ դուռը զըրախտին, ինքը արդեօք երբ կու գայ:
Ո՛վ աղբիւր գթութեան, տես ինձ՝ Թախտիդ առջև խոնարհած,
Տէ՛, խընամ տար, ջաշս է մարուած, լոյս արեւըս խաւարած.
Գու գանձարան չընորհաց ես ըսքանչելի ոգորմած,
Զուք քաշիս նէ՛ Ղուկիւնոսէն՝ հոգը ո՛վ պիտոր հոգայ:

ԺԶ

Քանի որ ես կենդանի եմ, հելէ վրտանդ կայ յահէ,
Դուռն երկնից դու, Սատուածածին, ինձ համար այ բաց պահէ.
Գամ քեզ զըտնամ, ո՛վ Թագուհի, ցանկալի Որդուդ հետը,
Ուրախ երջանիկ ըլլալըս ան վախտն հաստատ էսսէհ է:
Փրկութեանըս մըտմորտութին երբ որ ես խորը մըտայ,
Դեղ կենացըս, դեղ վիրացըս, անճախ մէկ հատ քեզ զըտայ.
Ինչի՞ Ղուկիւնոսն ոտքերըդ փաթըթուեր է թող չի տայ,
Յոյս մը չըլլալ հէ՛շ՝ առանց քեզ՝ դատապարտութիւն մահ է:

ԺԷ

Սըրտիս մէջ սէր մը կը վառուի, կորօտս առնել չըկըրցայ.
Քաղաճներըս մըթերել ու միրզըս մառնել չըկըրցայ.
Շատ կարողցի շատ լսեցի մաքուր վարքը Սըրբիրուն,
Ի՞նչպէս չօլլում որ ես անոնց ճամբան ըռնել չըկըրցայ:
Ղուկիւնոսն եմ ցանկանալով ցանկացայ տանջանքներու,
Ճար չըգտայ, միւնքիւն չեղաւ բաղձանքըս կատարելու.
Դըժբախտ չեմ մի, Թըշուառ չեմ մի, արժանի չեմ մի լալու,
Արուն Բիսուսիս արընին հետը խառնել չըկըրցայ:

ԺԸ

Յխուս, փափաքեմ սուրբ տեսուդ, տէ, եկ կարօտըս լըցու.
Ջօրացու յոյսըս, հաւատըս՝ միտըս առ քեզ զարթեցու.
Պարգևէ սոսկ սէրդ ինձ միայն, որ ըլլայ աղքատս հարուստ,
Ջարդարէ շնորհքներովդ, տըգեղըս գեղեցկացու:

Միայն հաճոյ ըլլամ ի քեզ, թող աշխարհ քամահրէ գիս,
Ղեմ՝ չէ հէջ անպատուութիւնս, թագաւորդ սիրէ գիս.
Ինձ խառնէ ուրբոց սիրելեաց, հրեշտակներ պարէ գիս.
Գըթութիւնդ Ղուկիթանոսին վըրայ ցովամբ ցօղացու:

ԺԹ

Մըտածեցի չար վարքերըս, ամթի հարայ, կու լամ,
Մերկացուցիւր եմ շնորհաց՝ խեղճ հոգուս վըրայ կու լամ.
Կըսկիծք թա՛հ սիրտս է անցեր, դիս կը մորմոքեցընէ,
Քաղտնի նետիւք խոցոտուեր եմ, ունիմ մեծ ետրայ, կու լամ:
Այլըստամբ մարմինըս գըլխուս ի՛նչ վտանգներ բերեր է.
Աշխարհս ալ գիս գերի մաշեց, անկից ալ սիրտս էլրեր է:
Ղուկիթանոսը շրփոթիւր է, չալմեր է, շըւարբեր է,
Ինձի մէկ ճար վէրքերուս դեղ, Յխուս, դուն արա, կու լամ:

Ի

Օգնեմ ինձ, Տէր, քաղցրը Աստուած, անձըս քեզ փութաբանէ,
Տէրտք ՚ի սիրտըս կ'իջեանին, մի թէ սացաւո՛ց խան է.
Աղէ արարէք հըղօր Կուսին, ով սըրբուհիւր, սըրբունաք,
Գայ ձեռք դարնէ իմ վէրքերուս, գեղ անէ դարման անէ:
Ողորմած թագուհիդ, դու մէկ գըթած սըրտով տես գընայ,
Քեզ գովարանողն հիւանդ է, ի մէջ ախտից չըմընայ.
Սնուչ ձայնդ լըսել տաս նէ՛ կը սաղնայ, կ'առողջանայ,
Ղուկիթանոս՝ քո աղքատ ծառադ՝ ճամբագ կէօղէթմիչ կ'անէ:

ԻԱ

Ողորմածութիւնով լըցուած, քաղցրութիւնով անճառ ես,
Յոյս ապաւնէ մեղաւորաց, հոգւոց փրկութեան կառ ես,
Թագուհի ես երկնի երկրի, սլարծանք ազգի մարդկային,
Խիստ մաքուր անրիժ անարատ որպէս լոյս յօդ անխառ ես:
Ղուկիթանոսին հասցընէիր աւետեաց խապար մը նոր,
Աշատէիր պտըտուելէն դաշտ ու բըլուր սար ու ձոր.
Միշտ յաւիտեան քեզ սիրելոյ ես եղեր եմ պարտաւոր,
Ինչու որ ուրախութեանըս, փրկութեանըս պատճառ ես:

ԻԲ

Կեանքըս անցաւ ցըրտով, ձըմով, չըտեսայ դարուն, ամառ,
Տէրուր շառաւիղներ յարուց, ցաւերս եղաւ խիտ անտառ.
Տուն մը չունիմ, ետրտ մը չունիմ, եղեր եմ թափառական,
Բընաւեր հաւքերու նըման՝ կը թըռտատեմ ծառէ ծառ:

Տառապանաց սըլաքներուն վաճանի պէս դէմ կեցայ,
Զըրիւ էրի համրերութիւնը, կերպ կերպ վըշտաց զխմացայ.
Ղունկիանոսն եմ, դառնութիւնով, նեղութիւնով արցնցայ,
Հոգիս, սուրբ Կոյս Աստուածածին, տէ, էկէ առ, եկէ առ:

ԻԳ

Ես կարօտով սուգն եմ մըտեր, սըրտիկըս միշտ տրխուր է,
Գար նաղեւիս, երևնար ինձ, մըխիթարէր, ախ, ուր է.
Իմ խընտումս ես, Աստուածածին, կենդանութիւնըս դու ես,
Քեզնէն անուշ անմահական քաղցըր հոտեր կը բուրէ:

Ո՛ր կողմն կրթամ, ուր տեղ գըտնամ բաղձանքով փընտըրտածըս,
Խընդրեմ, յինէն մի ծածկըիւր, հըղօր կրկրորդ Աստուածըս.
Տեսցուր քեզի՝ որ դօրանայ տէրտով տըկարացածըս,
Մի լացընէր Ղունկիանոսին, եկոր գըգուէ գուրգուրէ:

ԻԴ

Կեան սուգը սըրտիս կորսընցուց, կեան ղէմեր գըտցուց սէրըդ,
Կեան կատարեալ խելքի հասցուց, կեան ցընորկեցուց սէրըդ.
Ո՛վ Թագունի, ո՛վ բացեց իմ մունջ լեզուիս կապանքները,
Կեան աշխարհի ինձ լալ ցըցուց, կեան ճօխ զըրցեցուց սէրըդ:

Ղունկիանոսը գովասանիդ Ֆարաքա միշտ կ'աշխատի,
Պէտք է մէկ հըրեշտակային նոր լեզու՝ քո գըրուատի.
Հիմա որ քեզնէն հեռու եմ, մէկ օր մը գըտնամ պիտի,
Կեան գիս լացուց ու տըրտմեցուց, կեան խիստ խընտացուց սէրըդ:

ԻԵ

Սիրտըս նեղուած, ինքըս ընկած, ամէն տեղս այ կը ցաւի.
Պէլքի ոսով գըթայ Աստուած, անթիւ յանցանքըս քաւի.
Գեղեցիկ շէնքիս շինուածքը խախտեցաւ փըլփըկեցաւ,
Մահը գայրի գափտի չի գար, ինձ գերեզման կ'երևի:

Ես զագրալի մեղաւորըս միշտ կը տապիմ, տաղնապիմ,
Սակէ ետե պէտք է զըղմամբ հոգևորի պարապիմ.
Սրբայութեան փափաքեր եմ, չուտ հասնելու կ'ըշտապիմ,
Ղունկիանոսն եմ, զըզուելով զըզուեր եմ կեանքէս իրաւի:

ԻԶ

Աստուածածին, քեզ կը սիրեմ ես, օտար սէր չեմ ուղեր,
Բոլոր աշխարհի անեն գիս Թագաւոր, տէր չեմ ուզեր.
Սիրտ եմ տըւեր լոյս դըրախտին, աչք ունիմ՝ հոն երթալու,
Փառք պատիւս աս ըլլայ՝ ուրիշ օգուտ ու խէր չեմ ուզեր:

Գութըդ Ղունկիանոսին վըրայ արևի պէս փայլեցուր,
Մըտցուր, մըտցուր յարբայութիւն, պայծառ գէմքիդ մայլեցուր,
Յիսուս փըրկիչ, Աստուածորդիդ ինձի մէկ անգամ ցըցուր,
Մյլ ասկէց մեծ գանձ ու տէօվլէթ, ընծայ, նըւէր, չեմ ուզեր:

ԻԷ

Ձեզը տայ դեզ և ոչ մէկէմ, վիրաւոր եմ, Սըրբուհի,
Սիրուդ վերքն է, շատ տարի է որ կը կըրեմ, Սըրբուհի.
Խնդրեցիք եմ տեսութեանդ, ինչ էնելըս չեմ գիտեր,
Քո կարօտով տես, մաշկաց, սիրահար եմ, Սըրբուհի:

Ձօր ու գիշեր ականջով հալէ ելայ, ինչ որ այ,
Ո՛վ ողորմի ինձ եղկելուս, ո՛վ գութ շարժէ իմ վրայ,
Ճարքս հատաւ, մեռցուր, սաղցուր, ինչ կ'անես նէ դու էրա,
Ղուկիկանոսին ձեռքէն բռնեմ քեզ կը բերեմ, Սըրբուհի:

ԻԸ

Դըշխայ փառաց, սուրբ անուանդ կեանքըս ֆիտաւաւտ ունիմ,
Սննդմանիդ տեսութեանը կարօտութիւն շատ ունիմ.
Ձեմ գիմանայ, կեանքէս կ'ըլլամ՝ լոյս երեսդդ եկ ցըցու,
Սիրտըս մէկ բաց աչքովդ ալ տես, քո հընցած եարագ ունիմ:
Քաղցրութեանդ համի առնողդ կըրեայ մնայ անհաղ,
Ես կը փնտռեմ զօր ու գիշերս ախ կը քաշեմ հանապաղ.
Ղուկիկանոսը տէջ չը գըտնէ հէջ կու գայ մի քեզնէ վաղ,
Մայր ցանկալուդ լաւ բռնելու՝ ինձ տրուած խըրատ ունիմ:

ԻԹ

Վիրօք լըցուած թափառական, Մայր սուրբ, մէքեան մը չունիմ,
Սիրովդ ես ինձի մաշկցի, մէկի՛մ գիւն մը չունիմ.
Այս ցաւալի սըգաւորիս մըխիթարանք ըլլալու
Մէկ հոգեւոր խոհեմաղարդ բարի եարան մը չունիմ:
Ղուկիկանոսն եմ, քո կարօտով սիրտըս խորունկ խոցեր եմ,
Սնցաւոր ուրախութեանը իմ աչքերըս գոցեր եմ.
Գըթութեանդ դըռանն առջև ճիւղըս ծրոնք կեցեր եմ,
Ա՛ռ ինձ քովդդ, աս է լացըս, ուրիշ շիվան մը չունիմ:

Լ

Տըխուր սիրալըս, Տիրուհի, ցընծացընել քեզտէն կ'ուզեմ,
Յաջարակի ծածկեալ գանձն ինձ գըտցընել քեզտէն կ'ուզեմ.
Սղաջանքըս հաճոյ ըլլար, պարի մուրառու առնէի,
Յիսուս փըրկչիս սուրբ երեսը տեսցընել քեզտէն կ'ուզեմ:
Ղուկիկանոսն եմ, ողորմելի խեղճ, անտէր, անտիրական,
Վրայէս չըպակեցընես քաղցըր գութըդ մայրական.
Լըսեմ աւետարներ ձայնդդ յերկի՛ք հըրաւիրական,
Սնարդտում հըրճաւանաց մէջ գիս մըտցընել քեզտէն կ'ուզեմ:

ԼԱ

Ո՛ հայր Անտոն, գողցուցեր՛եմ կէօղլիկըս. քեզտէն կ'ուզեմ.
Ո՛վ կ'ըսէ ես վերցուցեր եմ, կէօղլիկըս քեզտէն կ'ուզեմ.
Կը նեղուի սիրալըս ըստ որում գըրէս կարգըլէս եղայ,
Խոր աչքերըս կուրցուցեր եմ, կէօղլիկըս քեզտէն կ'ուզեմ:

Արագահաս սուրբդ Աստուծոյ, Ղուեկիանոսին խընտացու,
Ո՛վ է տարեր, ո՛ր է ընկեր, գոնեա տեղը իմացու.
Ի՞նչ է իցէ ըսքանչիւի հըրաշխիքդ ինձ դարձու,
Պիտոր գըտեսն, կորցուցեր եմ, կէօղիւկըս քեզաէն կ'ուզեսմ:

ԼԲ

Խիստ ցաւեցայ՝ երբ լըսեցի մեր եղբայրը հիւանդ է,
Աղօթով Աստուած դիմեցի, մեր եղբայրը հիւանդ է.
Ես չըմեռած մարդ չըմեռնի, չըտեսնամ՝ կըսկիծնիրը,
Սէրըս եռաց, արտասուեցի, մեր եղբայրը հիւանդ է:
Ղուեկիանոսը կ'ըսէ. Եկէք տես երթանք մէկտեղ սիրով,
Սիրտը բանանք համեղ պըտղով, տանձ ու խընծոր, նըռնեքով,
Մըրիթարենք զանի անուշ աստուածային խօսքիբով.
Տէր տեսցէ և ողորմեսցի, մեր եղբայրը հիւանդ է:

Կը շարունակուի.

ԱՊԱՐԻՆՈՒԹԻԻՆ ԼԾԱԿՑԻ ԻՄՈՑ

Խոստովան եղբուք Տեառն, զի բարի է,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա:

Եկայք լըսել, որդիք մարդկան,
Դուք որ խնամոցըն վերնական
Ձըսայք հաւատա, ա՛յ էք անհաւան
Ողորմութեանցն արարչական:
Իմ լըծակից քաջողջ, կայսառ,
Արհամարհէր ըզտօթ, ըզսառ.
Այլ յանկարծուց լեալ սօթահար՝
Հիւծէր 'ի ցաւըս չարաչար:
Դեղ և դարմանք փոյթ հասանեն,
Բըժիշէք ընդ հուպ առ նա գիմեն,
Մտերիմք պէս պէս գէղս հընարեն.
Այլ ցաւն, աւաղ, հեքքէ զամեն:
Ըզգըթուծիւն Տեառըն անհուն
Ի տառապանս կոչէմք ի բուն.
Եւ ահա նգ հուպ տըթուր մեր տուն
Ուրախութեամբ լինի փայլուն:
Պահ մ'ի խընդին լեալ յայլ յայլմէ
Ձըգոհանամք ըզՏեառնէ.
Եւ ահա ցաւ նոր որ կըրկնէ՝
Անարեկեալ անոյս առնէ:

Գոչեմք անդէն առ Տէր Աստուած,
Ձողորմութեան գուռնդ մեզ բաց.
Զի թէ թողուս ըզմեզ 'ի լաց,
Կորընչիմք վաղ վաղ սըգազգեաց:
Ձերթ սեաւ ամպրոպք ամառնային
Ցաւըն գառինք և վիշտ ուժգին
Խողուն զհիւանդն և խուսափին.
Ձի մեծ է սէր, գուրթ երկնային:
Արդ խոստովան լերուք միմեանց,
Թէ գըթութեան Տեառըն բարեաց
Դըրուինք, այս՝ եւ մեզ միշտ բաց՝
Յուզուել առ նա մեր անկասկած:
Թող անաստուածք բարբառնեցեն.
Թող անհաւատք ծաղր առնիցեն.
Իմ ընտանիք յար գոչեցեն
Օրհնեալ է գուրթ Տեառն այժմ, ամէն:
Կապոյտ կամարն աստեղալից,
Լերինք և ձորք յիւրեանց կայից՝
Անձայն գոչեն անհաւատից
Թէ մարդ կեայ լոկ գըթով երկնից:

